

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Regionaalarengu Fondi projekti 2021-2027.1.01.24-0628

“Uuringute läbiviimine TAIE nutika spetsialiseerumise
fookusvaldkondades - kliimapanusega (TemTa1)”

PROJEKTIAUDIT

toetuse saaja: Sihtasutus Eesti Teadusagentuur
rakendusüksus: Riigi Tugiteenuste Keskus

Lõpparuanne

ERF-14/2026

15.09.2026

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus:

Auditi töörühm jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel on olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega. Puudusi esines projekti partneri uurimisrühma koosseisule kehtestatud nõuete täitmisel, mis tõi kaasa abikõlbmatuid kulusid.

Märke struktuuritoetuse registris²:

➤ märkustega, olulised tähelepanekud;

Olulised tähelepanekud toetuse saajale:

Oluline tähelepanek nr 1.1 - Projekti partner jättis täitmata uurimisrühma koosseisule kehtestatud nõude (tuvastatud abikõlbmatu kulu kokku 90 000 eurot, mis ei ole auditi ulatuses).

Projektaudit on läbi viidud kooskõlas ülemaailmsete siseauditi standarditega.

Projektauditi lõpparuanne avalikustatakse Rahandusministeeriumi koduleheküljel.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

¹ Auditi töörühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² **Olulised tähelepanekud** on leiud, mis omavad või võivad omada finantsmõju (st abikõlbmatud kulud). **Väheolulised tähelepanekud** on leiud, mis ei oma finantsmõju, kuid mille lahendamine aitab toetuse saajal vähendada riske projekti edukal elluviimisel.

A - OSA

1. Auditi objekt ja auditeeritud kulud

1.1 PROJEKTI ÜLDANDMED	
Rakenduskava	Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027
Prioriteetne suund	2021-2027.1 Nutikam Eesti
Meede	2021-2027.1.1 (EK nr 1.1) Teadus- ja innovatsioonivõime, kõrgetasemelised tehnoloogiad
Projekti number struktuuritoetuse registris (edaspidi SFOS)	2021-2027.1.01.24-0628
Projekti nimetus	Uuringute läbiviimine TAIE nutika spetsialiseerumise fookusvaldkondades - kliimapanusega (TemTa1)
Toetuse saaja ja partner(id):	Elluviija: Sihtasutus Eesti Teadusagentuur Partnerid auditi ulatuses: Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Eesti Maaülikooli, Kunstiakadeemia, Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut
Taotluse rahuldamise otsuse (otsuse muutmise) number ja kuupäev	Haridus- ja teadusministri 29.05.2024 käskkiri nr 1.1-2/24/140 ning 02.02.2026 muudatus nr 1.1-2/26/15
Rakendusüksus	Riigi Tugiteenuste Keskus
Projekti kulude abikõlblikkuse periood	01.01.2024 – 31.08.2029
1.2 AUDITI LÄBIVIIMISE INFO	
Alus	Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 27 lõige 3 ning Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna toetuse auditeerimise 2026. a tööplaan ³ .
Eesmärk	Hinnang struktuuritoetuse eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022 määruse nr 53 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendite kasutamise auditeerimine” § 3 lõikele 1.
Auditi läbiviija(d)	Kadri Kustola-Vaikla, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, II auditi talituse audiitor (auditi juht); Henry Kibin, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, nõunik (auditi eest vastutav isik).
Auditi läbiviimise aeg	04.05.2026 - 15.09.2026
Metoodika	Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna “Projekti auditi käsiraamat”.

³ Tööplaan koostatakse lähtuvalt statistilise valimi moodustamise metoodikast, mille kohaselt on kõikidel projektidel võrdne võimalus valimisse sattuda.

Auditi toimingud	Auditi toimingute käigus projekti rakendamisega seotud isikute intervjuerimine ning järgneva analüüs ja hindamine: - projekti tegelik teostamine, - projekti rakendamist kajastav dokumentatsioon, - kulude abikõlblikkus, - projektiga seotud raamatupidamise korraldus, - omafinantseeringu olemasolu, - ühtekuuluvuspoliitika fondide sümboolika kasutamine.				
1.3 AUDITEERITUD KULUD (auditi ulatus)					
Deklareeritud kulude aluseks olevad väljamaksed (väljamaksetaotluse SFOS nr, kuupäev, abikõlblik summa eurodes)	SFOS nr PO40593, 23.04.2025, 1 466 022,00 eurot				
Toetuse ja omafinantseeringu osakaal abikõlblikest summadest (%)	Toetus: 84,9% (sh 70% ERF toetus ja 14,9% riigipoolne kaasfinantseering) Omafinantseering: 15,1%				
Valimi suurus (eurodes; % deklareeritud abikõlblikust summast) ⁴	100%				
Tuvastatud abikõlbmatud kulud (eurodes): 90 000,00 (tähelepanek nr 1.1).					
Maksetaotluse number: SFOS nr PO40593	TOETUS			OMA-FINANTSEERING	KOKKU
	Kokku	EL fond	riiklik toetus		
Abikõlbmatu summa auditeeritud kuludes (eurodes)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Abikõlbmatu summa väljaspool auditi ulatust (eurodes) ⁵ :	76 410,00	63 000,00	13 410,00	13 590,00	90 000,00
Leitud vea määr (%) ⁶	0,00%				

2. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatus ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused § 10 punkti 8 alusel on toetuse saaja kohustatud andma audiitori kasutusse tema nõutavad andmed ja dokumendid ning võimaldama audiitoril viibida projektiga seotud ruumides ja

⁴ Kui ei auditeeritud valimi alusel, märgitakse valimi suuruseks väljamaksetaotluse summa eurodes ja auditeeritud kulude osakaaluks 100%.

⁵ Auditeeritud maksetaotlustega nr PO40593 perioodil jaanuar-märts 2025 rikkumisi ei tuvastatud. Abikõlbmatud kulud seostuvad auditi ulatusest väljaspool perioodiga september-detsember 2025 ning maksetaotlustega PO48010 ja PO52168.

⁶ Abikõlbmatute kulude osakaal tegelikult auditeeritud kuludest (%). Kui auditeeriti valimi alusel, siis abikõlbmatute kulude osakaal valimi mahust.

territooriumil. Eelnevast tulenevalt järeldavad audiitorid, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad projekti raames teostatud tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad projektidele hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitorite järeldused võinud olla teistsugused.

3. Järeltegevused

Toetuse saajal tuleb arvestada auditi aruande B-osas esitatud tähelepanekute ja soovitustega. Soovituste rakendamise osas teostab seiret ning viib läbi järeltegevusi rakendusüksus. Järeltegevuste tulemustest annab rakendusüksus tagasisidet SFOS-i vahendusel.

Auditeeriv asutus koondab korraldusasutuselt, rakendusasutuselt ja rakendusüksuselt saadud informatsiooni soovitude rakendamise kohta ning vajadusel küsib täiendavat informatsiooni.

Vajadusel viiakse läbi järelaudit.

B-OSA

AUDITI TULEMUSED

1. Toetuse eesmärgipärane kasutamine

Toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt, vastavalt projekti eesmärkidele ja rakendamise tingimustele. Toetuse saajale tehti üks oluline tähelepanek seoses projekti partneri uurimisrühmale kehtestatud nõuete järgimata jätmisega.

Oluline tähelepanek 1.1 – Projekti partner jättis täitmata uurimisrühma koosseisule kehtestatud nõude (tuvastatud abikõlbmatu kulu kokku 90 000 eurot, mis ei ole auditi ulatuses).

Toetuse andmise tingimuste (edaspidi TAT) kohaselt viiakse projekt ellu koostöös partneritega. TAT punktis 4.7 on sätestatud tegevuse 1 ehk fookusvaldkondade uuringute läbiviimise tingimused partneritele ja nende uurimisprojektidele. TAT punkti 4.7.8 kohaselt peab TAT lisa 2 punktis 1.2. nimetatud ühikuhinna (ehk rühmagrandi IV) rakendamisel uurimisprojekti täitmises osalema lisaks partneri uurimisprojekti juhile veel vähemalt kolm põhitäitjat terve uurimisprojekti perioodi jooksul.

Auditi ulatuses olid Tallinna Tehnikaülikooli (edaspidi TTÜ) uurimisprojekti nr TEM-TA134 elluviimise kulud rühmagrandi IV alusel perioodi jaanuar-märts 2025 eest. Vastavalt TAT lisale 2 ja TTÜ-ga sõlmitud partnerluslepingu lisale 1 maksti rühmagrandi IV toetust standardiseeritud ühikuhinna alusel 22 500,00 eurot kuus.

TTÜ märkis kõigis oma ühikuhinna väljamakse eelduseks olnud kinnitustes, et uurimisprojekt ja uurimisprojekti osalejad vastavad TAT punktis 4.7 toodud tingimustele.

Konkreetselt auditi ulatuses olnud kulude osas rikkumisi ei tuvastatud. Sellegipoolest nähtus auditi käigus Eesti Teadusinfosüsteemi (edaspidi ETIS) andmetest, et pärast auditeeritavat perioodi vahemikus september-detsember 2025 oli TEM-TA134 projekti uurimisrühma põhitäitja koht täitmata. Järelikult puudus seetõttu kooskõla TAT nõuetega.

Elluviija selgituste kohaselt lõppes töösuhe ühe TTÜ projekti põhitäitja M.L-ga päeva pealt ning tema asemele ei leitud kiiresti uut põhitäitjat.

Rakendusüksus on alustanud rikkumise asjus oma menetluse, mis on auditi aruande koostamise seisuga veel pooleli.

TAT p 9.1 järgi kohalduvad elluvijale ja partneritele ühendmääruse (edaspidi ÜM) §-s 10 sätestatud kohustused. ÜM § 10 lg 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud tagama projekti elluviimise ettenähtud tingimustel ja nõutud tulemuse saavutamise. Sama paragrahvi lg 6 kohustab toetuse saajat tõendama toetuse makse aluseks olevate tingimuste täitmist.

ÜM § 15 lg 1 punkti 1 kohaselt loetakse kulu abikõlblikuks, kui kulu on põhjendatud. ÜM § 15 lg 2 järgi loetakse kulu põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik ja tõhus toetuse andmise tingimustes ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib toetuse andmise tingimustes nimetatud toetatavate tegevuste käigus.

Kuna uurimisprojekti elluviimises ei osalenud nelja kuu vältel lisaks uurimisprojekti juhile vähemalt kolme põhitäitjat, ei olnud TAT punktis 4.7.8 sätestatud ühikuhinna rakendamise tingimus täidetud. Seetõttu ei ole audiitorite hinnangul põhjendatud maksta toetusprojekti vahenditest TTÜ-le nende nelja kuu eest rühmagrandi IV ühikuhinna alusel toetust. Võttes arvesse 22 500,00 eurost ühikuhinda ühe kuu kohta, kujuneb audiitorite hinnangul perioodi september-detsember 2025 eest abikõlbmatuks summaks kokku 90 000,00 eurot (sh toetus 76 410,00 eurot). TAT

p 17 järgi tehakse finantskorrektsiooni otsus muuhulgas vastavalt ÜM §-dele 34–39. Tuvastatud abikõlbmatu kulu ei ole auditi ulatuses.

Risk toetuse saajale:

Kui projekti partner ei järgi kulude abikõlblikkuse reegleid või toetuse andmise tingimusi, esineb risk, et toetus tuleb abikõlbmatu kulu ulatuses tagasi maksta.

Soovitus toetuse saajale:

Soovitame teha tuvastatud abikõlbmatu toetuse osas tagasimakse rakendusüksuse finantskorrektsiooni otsuses kinnitatud summas. Samuti soovitame edaspidi tagada uurimisprojektide elluviimisel TAT-is kehtestatud nõuete täitmine.

Toetuse saaja kommentaar:

Me ei vaidle, et Tem-TA134 meeskonna nõuded perioodil september-detsember 2025 ei olnud rühmagrant IV nõuetele vastavalt täidetud. Audiitori välja toodud nõuetele mittevastavus on tuvastatud ning ETAG ei vaidle vastu ka finantskorrektsioonile *per se*.

Küll aga ei ole meie hinnangul asjakohane rakendada 100% toetuse vähendamist rikkumise perioodil kui 75% meeskonna nõuetest oli täidetud.

Ühe põhitäitja puudumine on küll tõlgendatav TAT tingimuste rikkumisena kuid see ei peatanud projekti tegevusi kõnealusel perioodil. Seetõttu on meie hinnangul mõistlik vähendada rikkumise perioodil proportsionaalselt meeskonna suurusga. Teisisõnu, kuna puudu oli 25% meeskonna koosseisust oleks proportsionaalne vähendada toetust samuti 25% ehk 22 500 EUR.

Teise alternatiivina võib kaaluda ka toetuse vähendamist rühmagrant I-ni (14 766 EUR/kuus) kuna TAT p 4.7.8 kohaselt peab „uurimisprojekti ellu viiva uurimisrühma koosseisu terve projekti jooksul kuuluma vähemalt kolm liiget, nende hulgas uurimisprojekti juht ning üks põhitäitja. Lisa 2 punktis 1.2. nimetatud ühikuhinna rakendamise puhul peavad uurimisprojekti täitmises osalema lisaks uurimisprojekti juhile veel vähemalt kolm põhitäitjat terve uurimisprojekti perioodi jooksul.“ Meie hinnangul oli minimaalne nõue, ehk rühmagrant I nõue perioodil september-detsember 2025 siiski täidetud.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 4 annab haldusorganile volituse kaaluda otsustuste tegemist või valida erinevate otsustuste vahel. Sama paragrahvi lg 2 aga ütleb, et kaalutusõigust tule teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

Meie hinnangul on toetuse 100%-line vähendamine vastuolus õiguse üldpõhimõtetega nagu proportsionaalsuse põhimõte - HMS § 3 lg2 mille kohaselt halduse õigusakt ja toiming peab olema kohane, vajalik ning proportsionaalne seatud eesmärgi suhtes.

Samuti on meie hinnangul toetuse vähendamine vastuolus põhiseaduse § 11 proportsionaalsuse põhimõttega, mille järgi õigusi ja vabadusi tohib piirata ainult kooskõlas põhiseadusega ning piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste ja vabaduste olemust.

Risk rakendusüksusele:

Juhul kui alustatud rikkumismenetlust ei lõpetata finantskorrektsiooni otsusega, esineb risk, et Euroopa Komisjonile deklareeritavad kulud sisaldavad abikõlbmatut kulu.

Soovitus rakendusüksusele:

Soovitame juba alustatud rikkumismenetluse tulemusel koostada finantskorrektsiooni otsus ning nõuda abikõlbmatu toetussumma tagasi. Lisaks soovitame rakendusüksusel edaspidi veenduda, et projektis ei esineks muid analoogseid rikkumisi.

Rakendusüksuse kommentaar:

Nõustume tähelepanekuga.

Soovituse rakendamise eest vastutav isik ja kuupäev rakendusüksuses:

Elen Maimre, 90 päeva auditi lõpparuande kinnitamisest.

Auditeeriva asutuse täiendav kommentaar:

Audiitorid jäävad oma soovitus juurde ning juhivad tähelepanu, et ka rakendusüksus on soovitusel nõustunud. Auditi aruande koostamise seisuga on toetuse saajale väljastatud finantskorrektsiooni otsuse eelnõu mis ühtib auditi järeldustega.

Seoses toetuse saaja ettepanekuga vähendada toetust rikkumise perioodil proportsionaalselt meeskonna suurusega märgivad audiitorid, et toetuse suurus ei sõltunud tegevuste tegelikust mahust, vaid TAT-is sätestatud tingimuste täitmisest. Ühikuhind ei olnud kujundatud meeskonnaliikmete arvust lähtuvate eraldiseisvate osadena. Kuna rühmagrandi IV ühikuhinna rakendamiseks kehtestatud lävendtingimus polnud neljal kuul täidetud, puudus alus ühikuhinna maksmiseks kogu vastava perioodi eest, sõltumata sellest, kas projektitegevused jätkusid. Seetõttu on tingimuse mittetäitmise perioodi eest makstud ühikuhind tervikuna abikõlbmatu.

Mis puudutab pakutud teist alternatiivi, siis TAT lisa 3 (lk 8) ja TTÜ-ga sõlmitud partnerluslepingu (lk 7) kohaselt on TemTA134 uurimisprojekti eelarve määratud rühmagrandi IV ühikuhinna alusel. Rühmagrand I ei ole rühmagrandi IV vähendatud määr, vaid erinevate tingimuste alusel kohaldatav ühikuhind. Kuna TAT ei näe ette võimalust asendada rühmagrandi IV tingimuste mittetäitmisel algselt määratud ühikuhinda tagasiulatuvalt rühmagrandi I ühikuhinnaga, ei ole pakutud alternatiiv TAT-iga kooskõlas.

Audiitorite hinnangul ei võimalda toetuse saaja viidatud proportsionaalsuse põhimõtte asendada ega osaliselt kohaldada TAT-is selgelt sätestatud ühikuhinna tingimusi. Vastupidi, rühmagrandi IV ühikuhinna abikõlbmatuks lugemine üksnes perioodil, mil selle maksmise tingimused ei olnud täidetud, on proportsionaalne tuvastatud rikkumise ulatuse ja kestusega. Eeltoodust tulenevalt jääb auditi soovitus samaks. Finantskorrektsiooni kui haldusakti koostab HMS kontekstis rakendusüksus.

2. Raamatupidamises kajastamine

Auditi ulatuses olevad kulud vastavad olulises osas toetuse saaja ja partnerite raamatupidamise andmetele.

3. Toetuse maht ning ajastus

Toetuse andmine on toimunud olulises osas ettenähtud mahus ja õigeaegselt ning omafinantseering on tagatud.

4. Hangete läbiviimine

Auditi ulatuses riigihankeid ei olnud.

5. Riigiabi andmine

Projekt ei sisalda riigiabi andmist ega vähese tähtsusega abi.

6. Teavitamine ja avalikustamine

Toetuse saaja ja partnerid on toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel järginud olulises osas kehtivaid õigusakte.

Kinnitame lõpparuande 9 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Henry Kibin
Nõunik
Finantskontrolli osakond

Tallinn, 15.09.2026

Auditi juht:

Kadri Kustola-Vaikla
Audiitor
Finantskontrolli osakond